

Якісний рівень художньої підготовки випускників архітектурно-містобудівних спеціалізацій має засвідчувати окремий розділ магістерської роботи з докладним описом і розгорнутими ілюстраціями художньої програми формування урбанізованого середовища за темою випускної кваліфікаційної роботи.

Ситуація, коли кожний архітектурний курсовий проект дотягнеться до рівня художнього твору, а кожна містобудівна задача вирішуватиметься за законами драматургії, стане можливою, перш за все, за умови розуміння викладачами природи естетичного в містобудуванні та вільного володіння ними дієвими методами естетизації урбанізованого середовища. Впоратися з цим завданням не просто, адже більшість досвідчених викладачів цьому ніхто не вчив. Отже сподіватися лишається на особисту зацікавленість у підвищенні власної кваліфікації. Проте витрачені зусилля не будуть марними.

Уміння створювати нові світи, іншу або доповнену реальність, виражати особисті переживання – страждання і захоплення, рішучість і ніжність, ліризм і патріотизм засобами архітектури і містобудування високо цінується у сучасному світі. Саме автори проектів, просякнених естетичним змістом виграють міжнародні конкурси і отримують можливість будувати знакові об'єкти, що репрезентуватимуть нашу епоху в історії архітектури і містобудування. То чи варто продовжувати затискати синицю в руці, коли журавель ширяє у небі?

УДК 005.336.2:[378:72(043.2)]

Чемакіна О.В., к. арх., доц.

Національний Авіаційний Університет, м.Київ, Україна

ГЛОБАЛЬНІ МОДЕЛІ КОМПЕТЕНЦІЙ В АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ

Постановка проблеми: за професією архітектора закріпився статус особливої, унікальної, своєрідної професії, що вимагає комплексу (технічних і художніх) здібностей, знань і умінь. Творча діяльність архітектора полягає в перетворенні матеріального середовища і

організації простору в інтересах людини і суспільства з новими результатами, що мають громадське значення. Підготовка до професійної діяльності архітектора важлива як з точки зору наукового дослідження, так і рефлексії професіоналів.

Визначення інтелектуального потенціалу архітектора дав Ф.Л. Райт: "... архітектура - це будівництво, в яке входять людські думка і почуття, щоб створити високу гармонію і справжність споруди як цілого". Для досягнення професійного успіху необхідні такі *здібності*, як загальна інтелектуальна обдарованість, почуття гармонії, креативність і такі *особистісні якості*, як наполегливість, цілеспрямованість, прагнення до постійного вдосконалення і розвитку, велика працьовитість, комунікативні якості.

Метою доповіді є актуалізація проблеми: які виклики ставить перед нами майбутнє, і як повинна у відповідь змінюватися архітектурна освіта.

Основні результати дослідження.

Британській філософ Арнольду Тойнбі - автор «закона виклику і відповіді»: як тільки перед суспільством постає нова проблема (виклик), воно формує рішення (відповідь), і визначає подальший розвиток. Такі важливі виклики сучасності та відповіді дають архітектурній освіті *орієнтири на нові види архітектурної діяльності: швидка змінність науково-технічних, соціально-економічних і політичних умов* потребує навичок і вмінь адаптації з використанням комплексів теоретичних методів і комп'ютерних програм; *відсутність готових рішень* потребує навичок критичного мислення, креативності, здатності до вирішення проблем і самоорганізації, вміння вчитися і рефлексувати, планування і тайм-менеджменту; *глобалізація і кросскультурність* потребує таких навичок вирішення конфліктів, комунікабельності, емоційності; *автоматизація та інформатизація* потребують навичок цифрової та інформаційної грамотності, творчих здібностей; *видалення кордонів між професійними областями* веде до необхідності навичок глобальної обізнаності, здатності до міждисциплінарного підходу, оволодіння інструментаріями і методологіями різних галузей знань.

Перераховане визначає перелік *глобальних компетенцій*, що формують арсенал умінь і навичок для професійної діяльності архітектора.

Складність реформування архітектурної освіти – в її інертності, намаганні зберегти усталені традиції і навчальну програму. Разом з тим, усвідомлення необхідності змін стало однією з головних порядків денних у міжнародних організаціях, які через дослідження соціально-економічних реформ визначають принципи класифікації компетенцій (здатність і готовність людини успішно вирішувати певний клас завдань на основі внутрішніх ресурсів (знань, умінь і навичок) і зовнішніх ресурсів в різних сферах діяльності, в тому числі в нестандартних ситуаціях), які можна було б використовувати в глобальних масштабах.

Актуальні на сьогодні *моделі компетенцій*:

- ключові компетенції ОЕСР, що відповідають критеріям: цінність для особистості і суспільства, цінність в професійному сенсі. В архітектурній освіті це відбивається в категоріях компетенцій: *грамотність та інтерактивність інструментів* (мови, тексту, інформації, технологій); *взаємодія* (робота в команді, кооперація, вміння вирішувати конфлікти); *незалежна поведінка* (розгорнутий погляд на речі, власні життєві плани, власні права і права інших);

- ключові компетенції Всесвітнього економічного форуму (WEF) до яких прагне специфіка архітектурної діяльності: *базові компетенції* (вміння використовувати наукові знання, цифрові технології та інформацію, управляти фінансами); *професійні компетенції* (критичне мислення, креативність, спілкування і співробітництво); *особистісні компетенції* (ініціативність, наполегливість, гнучкість, лідерські якості, повага до інших суспільств і культур);

- ключові компетенції P21 (некомерційна організація Partnership for 21st Century Learning): *критичне мислення і вміння вирішувати завдання, креативність, повага до інших культур, інформаційна, комунікаційна та медіаграмотність, ІТ-грамотність, здатність до самоосвіти і побудови кар'єри*;

- ключові компетенції ЦПУП (Центр перепроєктування Навчальних Програм (англ. CCR - Center for Curriculum Redesign) по гранях освіти: *знання* (володіння областями вивчення та інструментами);

навички (спілкування, креативності, взаємодії); *особистісні якості* (соціальні та емоційні навички, культурна обізнаність); *мета-навчання* (аналітичне мислення, критичне мислення, навички самостійного пізнання);

- ключові компетенції Ради Європи: *соціально-політичні*: здатність і готовність до відповідальності, обговорення і прийняття групових рішень, вирішування конфліктів без застосування насильства, участь в роботі демократичних інститутів; *полікультурні*: толерантність, прийняття і розуміння відмінностей між людьми, вміння і готовність поважати представників інших культур, мов і релігій; *комунікативні*: володіння усною і письмовою комунікацією, знання більш ніж однієї мови; *технологічні*: володіння новими технологіями, розуміння їх застосування, переваг і недоліків; *когнітивні*: здатність саморозвиватися, готовність до безперервного навчання, поліпшення своїх професійних, соціальних і особистісних навичок;

- ключові компетенції Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): *інтерактивність* як інтерактивне використання мови, знань і технологій у взаємодії з іншими людьми; *автономність*: здатність самостійно діяти, планувати і приймати рішення, відстоювати свої інтереси і цінності і готовність вставати на захист прав людини; *взаємодія в неоднорідних групах*: толерантність і розуміння відмінностей, вміння працювати в команді, здатність вирішувати конфлікти.

Впровадження і апробація. Результати дослідження впроваджуються в Навчально-науковому інституті аеропортів НАУ на випусковій кафедрі архітектури при розробленні освітньо-професійної програми для спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», спеціалізації «Дизайн архітектурного середовища»

Висновки.

Поняття компетенції в архітектурній освіті визначає розуміння залежності ефективності архітектурної діяльності від інтелекту архітектора, його знань і навичок, з доданням особистісних якостей, що проявляються у професійній діяльності. Архітектурна освіта повинна орієнтуватися на такі глобальні компетенції: критичне мислення, креативність, комунікабельність, кооперація, соціально-емоційний інтелект, саморегулювання.